

TUGIISIKUTEENUS

Tugiisikuteenuse (edaspidi *teenus*) eesmärgiks on isiku iseseisva toimetuleku toetamine olukordades, kus isik vajab sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või tervislike probleemide tõttu oma kohustuste täitmisel ja õiguste teostamisel olulisel määral kõrvalabi. Teenusega osutatakse kõrvalabi isiku juhendamisel, motiveerimisel ning isiku suurema iseseisvuse ja omavastutuse võime arendamisel.

Teenuse liigid:

- 1) *Lapse tugiisik* - abistab last arendavates tegevustes, juhendab ja motiveerib igapäevaelus toime tulema, abistab suhtlemisel perekonnaliikmetega või väljaspool kodu. Koostöös last kasvatava isikuga tegeleb tugiisik lapse arengu toetamise, sealhulgas vajaduse korral puudega lapse puhul hooldustoimingute sooritamisega.
- 2) *Last kasvatava isiku tugiisik* - tagab lapse hooldamise ning turvalise ja toetava kasvukeskkonna koostöös last kasvatava isikuga.
- 3) *Täisealise isiku tugiisik* - juhendab, motiveerib ning arendab isiku suuremat iseseisvust ja omavastutuse võimet.

Teenuse sisuks lapse puhul on lapse:

- 1) igapäevaelus toimetuleku õpetamine nii kodus kui ka väljaspool kodu, sealhulgas iseenda ja oma ümbruse eest hoolitsemise õpetamine;
- 2) toetamine suhtlemisel pereliikmetega või tugivõrgustikuga, sealhulgas toetamine suhete loomisel ja säilitamisel;
- 3) abistamine ja juhendamine haridusasutuses arendus- ja õpiprotsessis osalemisel;
- 4) huvitegevuste suunamine, planeerimine ja juhendamine, vajadusel motiveerimine huvitegevuste järjepidevuse tagamiseks;
- 5) seostamine teiste vajalike toetuste ja teenustega;
- 6) abistamine asjaajamisel ametiasutustes või muudes institutsioonides;
- 7) saatmine vajadusel spetsialistide vastuvõttudel või muudel kohtumistel ja üritustel;
- 8) turvalisuse jälgimine kodus ja haridusasutuses;
- 9) toetamine muutmist vajavate olukordade lahendamisel tuginedes lapse sisemiste jõuvarude kasutusele võtmisele;
- 10) emotsionaalse toe pakkumine, kogemuste või teabe vahendamine;
- 11) spetsialisti teavitamine lapsega toimuvatest muudatustest.

Teenuse sisuks täisealise isiku puhul on isiku:

- 1) juhendamine ja motiveerimine;
- 2) toetamine muutmist vajavate olukordade lahendamisel;
- 3) toimetuleku toetamine ümbritsevas sotsiaalses keskkonnas;
- 4) seostamine teiste vajalike toetuste ja teenustega;
- 5) saatmine vajadusel spetsialistide vastuvõttudel või muudel kohtumistel ja üritustel;
- 6) toetamine suhtlemisel pereliikmetega ja tugivõrgustikuga, sealhulgas toetamine suhete loomisel ja säilitamisel;
- 7) abistamine asjaajamisel ametiasutustes või muudes institutsioonides;
- 8) emotsionaalse toe pakkumine, kogemuste või teabe vahendamine;
- 9) distsipliini järgimise vajadusest arusaamise loomine;
- 10) spetsialisti teavitamine isikuga toimuvatest muudatustest.

Teenuse saajaks on isik, kellel on tuvastatud oluline kõrvalabi vajadus.

Teenuse taotlemine

Teenust taotlev isik esitab vallavalitsusele avalduse, milles põhjendab vajatava abi ulatust ja soovi korral lisab tõendid teenuse saamise põhjendamiseks.

Lapse tugiisiku teenuse taotlemisel võib avaldusele lisada:

- 1) õppenõustamiskomisjoni soovitused;

- 2) lapse iseloomustus haridusasutusest;
- 3) lapse individuaalse arengu jälgimise kaart;
- 4) lapse ravimiskeem.

Teenuse osutamise vajadusest võivad teatada ka naabrid, sugulased, haridus- ja tervishoiutöötaja jt isikud.

Erandjuhul otsustab spetsialist teenuse osutamise vajaduse isiku avalduseta (kui peres ilmnevad selged märgid, et lapse/laste heaolu ei ole tagatud ja/või täiskasvanud pereliikmete igapäevaelus hakkama saamine on halvenenud nii, et peret ohustab elukohast ja sissetulekust ilma jäämine).

Pärast avalduse või teate saamist võtab spetsialist ühe nädala jooksul ühendust teenust vajava isikuga ja selgitab välja tema tegeliku olukorra ja vajadused.

Teenuse määramine

Teenust osutab tugiisik, kes lähtub oma töös iga konkreetse isiku vajadustest, tööjuhustest ja teenuse lepingust. Alaealisele teenuse saajale osutatakse teenust tema seadusliku esindaja nõusolekul ning arvestatakse lapse soovi.

Teenust vajava isiku abivajadust hindab spetsialist klienditöö raames kogutud teabe (kodukülastused, arvamused, teiste spetsialistide ja/või ametkondade arvamused jmt) alusel. Kogutud teabe alusel määrab spetsialist abivajadusest tuleneva teenuse mahu. Otsuse tegemisel lähtub spetsialist isiku erivajadusest ja sotsiaalsest aktiivsusest.

Spetsialist abistab teenuse saajat soovi korral tugiisiku valikul.

Teenuse saajal on õigus enne teenuse saamist kohtuda omavahelise sobivuse hindamiseks tugiisikuga, kes teenust osutama hakkab.

Spetsialist koostab koostöös teenust saava isiku ja tugiisikuga teenuse osutamiseks vallavalitsuse korralduse. Korralduse alusel sõlmitakse tähtajaline kirjalik leping, milles määratakse kindlaks teenusena tehtavad toimingud, lepitakse kokku teenuse maht, sisu, tingimused, teenuse osutamise koht, teenuse eest tasumise kord, poolte õigused ja kohustused, lepingu lõppemine ja lõpetamine.

Teenust osutatakse vastavalt vajadusele teenuse saaja juures kodus ja/või väljaspool kodu. Teenuse osutamise koht lepitakse kokku sõlmitavas lepingus teenuse osapoolte vahel.

Teenuse osutamise perioodil kõrvalabi vajaduse määra muutumisel isiku tegevusvõime või elukeskkonna tõttu viib spetsialist läbi korduva hindamise.

Teenuse rahastamine

Teenus on teenuse saajale üldjuhul tasuline.

Teenuse eest tasumisel on omaosalusest kas osaliselt või täielikult vabastatud:

- 1) puudega psüühilise erivajadusega isikud;
- 2) paljulapselised pered;
- 3) toimetulekutoetuse saaja;
- 4) isik, kelle ühe kuu sissetulek jääb alla poole Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud miinimum tötötasu;
- 5) isik, kellele on teenus otseselt vajalik spetsialisti poolt määratud juhtudel;
- 6) puudega lapsed.

Omaosalusest vabastamine toimub vallavalitsuse korraldusega.